

Tintin är klok – men är han riktigt frisk?

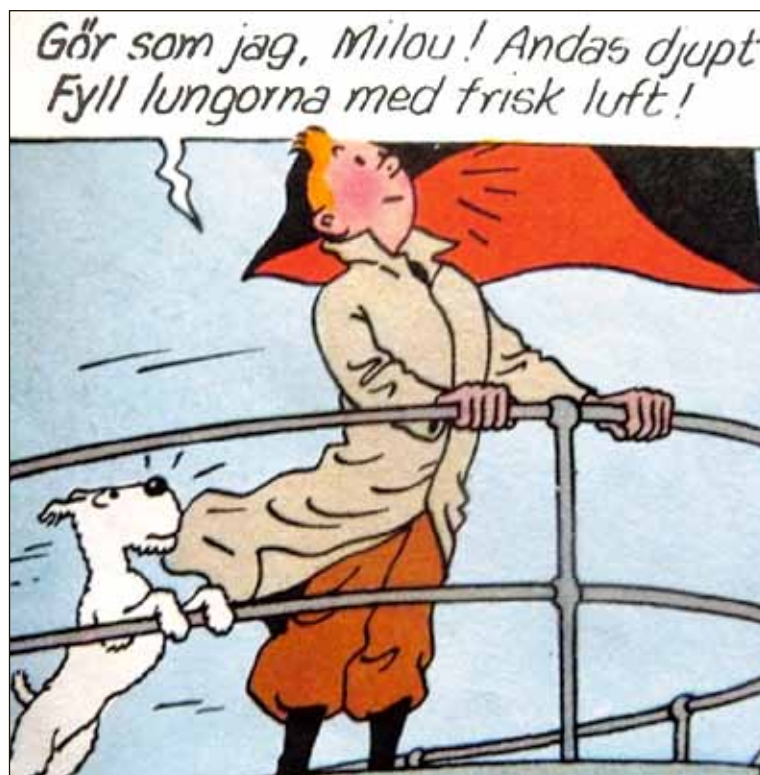
Världens mest kända reporter såg dagens ljus 1929. Det året publicerades Tintins första äventyr »Tintin in Sovjet« i tidningen »Le Vingtième siècle« (20:e århundradet). Författare var Georges Remi (1907–1983). Georges Remi kom senare att kallas Hergé (initialerna GR, baklänges med franskt uttal). Som serietecknare var han avantgardist, av framför allt två skäl.

1) Hergé var en av de första att integrera bild och text i så kallade pratbubblor. Han tog också intryck av futuristiska konstnärer. Inte minst i de första Tintin-albumen där Tintins äventyr präglas av »hastighet/fart« och tekniska nymodigheter: flygplan, bilar, motorcyklar. I senare äventyr skildrar Hergé även månlandningen, innan den ägt rum, och med sitt fanatiska intresse för detaljer lät han bygga en månrocket i naturligt storlek som han använde som modell för teckningarna i albumet om månlandningen!

2) Hergé lät sig, inte minst i första albumet »Tintin i Sovjet«, inspireras av ryska avantgardistiska konstnärer som Malevitj.

Att Tintin i sitt första äventyr för till just Sovjetunionen, berodde på att Hergés arbetsgivare krävde det. Katolska »Le Vingtième siècle« ville varna sina läsare för Sovjetunionen, och Hergé fick i uppgift att skildra kommunismens avarter. Hergé själv ville egentligen skicka Tintin till USA (!), men dit fick seriereportern åka först i ett senare album. Under hela sitt liv beundrade annars Hergé USA, och han var personlig vän med Walt Disney. Som kurios kan nämnas att när Tintin firade 50-årsjubileum år 1979 skickade Disney en statyett av den då även 50 år gamle Musse Pigg till Hergé. Det var första gången en person fick en sådan statyett utanför USA efter Walt Disneys död.

Tintins resa nr 2 gick till Kongo och det »svarta Afrika«. Hergé har fått utstå mycket kritik för att han skulle ha varit rasistisk. Han har senare berättat att han ålades att teckna äventyret och att han inte visste något om Afrika utan bara tecknade utifrån de tongångar som fanns i Belgien i början av 1930-talet. Skälet till att Tintin for till Afrika stavsades Kongo, Belgiska Kongo. Åttio gånger större än

det europeiska Belgien behövde Kongo marknadsföras, och Tintin var mannen som skulle göra det. Detta äventyr var för övrigt det första att översättas till svenska. Äventyret gick som följetong i en tidskrift ägd av Allers på 1940-talet.

Tintin är ung livet igenom och vid god hälsa, trots att han i varje album råkar ut för ofta ganska dramatiska händelser. Ständigt dessa olyckor och farliga situationer, men Tintin klarar sig alltid. Man kan svårigen räkna upp alla explosioner, episoder av syrebrist, bränder och drunkningstillbud som Tintin överlever. Så här i backspegeln är det anmärkningsvärt att han inte drabbats av bestående hjärnskador. I albumet »Den svarta ön« blir Tintin anfallen av en apa, vars salivering antyder att djuret kan vara rabiesmittat ... Men naturligtvis klarar sig Tintin ur denna knipa. Inte heller ett hajanfall i en annan bok får reportern ur balans.

Även andra karaktärer i Tintin-albumen skulle potentiellt kunna drabbas av sjukdom och död, i den mån de inte redan är sjuka. Professor Kalkyl, som redan från allra första början är svårt hörselskadad, uppfinner i snabbare takt än vår egen Gustaf Dalén, men inte alltid till mänsklighetens fromma ...

Kapten Haddock lider troligen av alkoholism, och hans språkbruk antyder att han även har andra sjukdomar. Tvillingarna, tillika detektiverna, Dupont har troligen någon form av motoriskt handikapp. De trillar, slår omkull saker och har en koordination som är problematisk. Tintins och hans vänners hälsa är faktiskt värd ett eget album.

Jonas F Ludvigsson

jonasludvigsson@yahoo.com
barnkliniken i Örebro,

enheten för klinisk epidemiologi, Karolinska institutet

Jonas F Ludvigsson föreläser om Tintins hälsa på Svenska Läkaresällskapet i Stockholm tisdag 6 september kl 18.

LEVER FARLIGT

Seriefiguren Tintin lever ett hälsovådligt liv. Uppdragen hotar inte bara hans liv utan även hans hälsa. Syrebrist, risk för hjärnskador och rabies, drunkningstillbud ...

Illustration: Hergé

ELD OCH VATTEN

Tintins följeslagare Kapten Haddock är svårt begiven på eldvatten. Men alkoholismen är bara en av flera diagnoser.

Illustration: Hergé

